

АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ОБСЛУГОВУВАННЯ ЧИТАЧІВ В БІБЛІОТЕЦІ ДНУЗТ

Петренко О. А.

(Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту ім. акад. В. Лазаряна, м. Дніпропетровськ)

Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в задоволенні інформаційних потреб користувачів стало нормою для бібліотеки ВНЗ. Це пов'язано з тим, що інноваційний розвиток бібліотеки вишу передбачає, в першу чергу, якісно новий рівень обслуговування.

В науково-технічній бібліотеці Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна інформаційні технології розвиваються за кількома напрямками, одним з яких є саме впровадження якісно нової технології обслуговування користувачів.

Безпосередньо робота над цим напрямком розпочата з вересня 2007 року. Методичною радою НТБ базою впровадження автоматизованої книговидачі визначено відділ обслуговування навчальною літературою.

Суть електронної видачі полягає в реєстрації в електронному формулярі читача видачі, повернення та продовження терміну користування примірників документів шляхом зчитування штрих-кодів сканером з книг (або інших видань) та читацького квитка. Проте, під цим звичайним поняттям прихований цілий комплекс нових функцій.

Для впровадження електронної видачі документів, перш за все, необхідним є створення бази даних (далі БД) „Читач”.

В основу створення БД „Читач” в АБІС ІРБІС-64 було покладено конвертовані дані БД студентів з АСУ ВНЗ „VIOLA”.

Постійна робота з БД „Читач” передбачає напрямки: створення та введення до БД особистого номеру читацького квитка кожному користувачу; редагування записів згідно з поточними наказами по студентському складу; щорічне вилучення записів студентів-випускників 5-го курсу (спеціалістів та магістрів) та переведення студентів на наступний курс зі зміною року навчання.

До електронного формуляра користувача занесені усі необхідні дані для оперативної роботи: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, штрих-код читача, номер читацького квитка, категорія читача, факультет, група, курс, рік вступу до ВНЗ, автор, назва, інвентарний номер виданого підручника, дата отримання, термін повернення.

Згідно з вимогами, необхідними для переходу на автоматизовану книговидачу, був розроблений зразок читацького квитка.

Нові електронні читацькі квитки у кількості 1100 примірників видані у вересні 2009 року всім користувачам, зарахованим на перший курс, та студентам другого курсу, які навчаються за системою „технікум-ВНЗ” у 2009/10 навчальному році. Студентам IV-V курсів на старі читацькі квитки співробітниками було виготовлено та наклеєно етикетки штрих-кодів з особистими номерами користувачів, що теж дозволяє надавати послуги в автоматизованому режимі.

Одночасно ведуться роботи з надання новій літературі та кожному підручнику з активного фонду навчальної літератури унікального штрих- коду, який дозволяє ідентифікувати її за допомогою сканера.

Але поки що бібліотека мусить вести разом з електронним формуляром традиційний паперовий. Проте, не дивлячись на подвійні технології та подвійне навантаження на працівників, перевага автоматизованого обслуговування незаперечна. Процес видачі-повернення літератури в майбутньому значно прискориться.